

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת בלק

תורת

מהשם מענה לשון, גם דיבור האדם בהשגחה פרטית:

במדבר פרק כג (כד) הֲן עַם כְּלָבִיא יָקוּם וְכֹאֲרֵי יִתְנַשֵּׂא לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאָכַל טָרֶף וְדָם וְזָלְלִים יִשְׁתַּה: במדבר פרק כד
 (ט) פָּרַע שָׁכַב כְּאֲרֵי וְכָלְבִיא מִי יִקְיָמֵנוּ מִבְּרִכְיָה בְרוּךְ וְאַרְרִיף אָרוּר:

ביקשו לתקן קריאת פ' בלק בק"ש:

כתוב במסכת ברכות דף יב ע"ב א"ר אבהו בן זוטרתני א"ר יהודה בר זבידא בקשו לקבוע פרשת בלק בקריאת שמע, ומפני
 מה לא קבעוה? מפני טורח ציבור, מ"ט אלימא משום דכתיב בה אל מוציאו ממצרים, לימא פרשת רבית ופרשת משקלות
 דכתיב בהן יציאת מצרים? (ופירש בבא"ח היות והן קצרות עדיף אותן), אלא א"ר יוסי בר אבין משום דכתיב בה האי קרא
 כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו, ולימא האי פסוקא ותו לא? גמירי כל פרשה דפסקה משה רבינו ע"ה פסקינן, דלא פסקה
 מרע"ה לא פסקינן.

שאלות

- א { והנה מתעוררת השאלה מה מעלת פרשה זו יותר מק"ש עד כדי כך שהיה ראוי לקבועה במקום ק"ש לקרותה פעמיים בכל יום לולי טורח הציבור?
- ב { ובעצם בכללות הפרשה אריכות רבה התורה מפרטת כל שליחות בלק והתוכניות שלהם ודבריהם, והרי ידוע כמה כל קוץ וקוץ שבתורה אינו מיותר, וא"כ צריך להבין מהו הדבר שאנו לומדים מפרשה זו?
- ג { זאת ועוד הרי בקריאת שמע יש קבלת עול מלכות שמים ועול המצוות ומה שייך לפרשת בלק?

הנהגת העולם שהאדם חושב שהכל תלוי בכוחו וחוכמתו:

והנראה שאמנם כל מעלת ק"ש היא בזה שמקבל האדם עליו עול מלכות שמים ועול המצוות, אך המפריע הגדול שיש לאדם בקבלת עול מלכות שמים והמצוות הן הנהגת העולם שהאדם חושב שבכוחו וחכמתו מנהל את העולם ולזאת משקיע מאמצים רבים להשיג את מבוקשו ולהילחם על זכויותיו וממילא טורד הוא בענייני קיומו עד שבקושי יכול להתפנות לקיום התורה והמצוות, ולכן האמצעי לכך שהאדם יוכל לקבל עול מלכות שמים והמצוות תלוי בחוזק האמונה והביטחון בהשי"ת שהכל נעשה ממנו ולא מהאדם, ולכן בפרשה זו רצון הקב"ה ללמדנו את השגחתו על הבריאה בפרוטרוט ובפרט על ישראל כדי שמתוך כך יכיר האדם חובתו בעולמו לעובדו יתברך בשמחה. וכמובן שזה יסוד עבודת הי"ת להאמין באמונה שלמה שהכל נעשה בהשגחתו ואין הדבר תלוי ברצון אדם זר, וכמ"ש חובת הלבבות בשער הביטחון שאם כל העולם כולו יתקבצו וירצו להקדים או לאחר דבר הן טוב והן רע שלא נגזר מאיתו יתברך לא יוכלו והוא סיבת הסיבות ועילת העילות, ומגלגלן חובה ע"י חייב וזכות ע"י זכאי, ואין מקרה בעולם הן במעשיו של האדם ואפילו בדיבורו והכל מכוון בתכלית ההשגחה בתכלית הדיוק והמשקל כל אדם לפי מעשיו. וזוהי הסיבה שהיה ראוי לקבועה בק"ש שעיקרה אמונה לולי טרחת הציבור. ובזה אף נראה לבאר תירוץ הגמרא מדוע לא תיקנו רק פסוק כרע שכב כארי לבדו, מפני דפסוק שלא פסקו מרע"ה לא פסקינן. וצ"ב מדוע? אולם אפ"ל דאם מרע"ה לא פסקו סימן שבכדי להבין משמעות הפסוק והדבר הנלמד ממנו זקוקים אנו גם ליתר הפרשה, ואכן כן הוא הדבר שרק כאשר לומדים במשך כל הפרשה כיצד מדגיש בלעם שאין לו שום אפשרות לשנות אפילו בדיבורו מבלי רצון הקב"ה, וא"כ זוהי עדות נאמנה מפי אבי אבות הטומאה והכפירה שהכל תחת השגחתו של הבורא יתברך.

השגחה פרטית על הבריאה אפילו הדיבור לפי רצון הקב"ה:

ובזה נבוא לביאור דברי הפרשה יש להתבונן בדברי בלעם שאמר לא אוכל לעבור את פי ד' קטנה או גדולה והרי ק"ו אם קטנה אינו יכול כ"ש גדולה ומדוע הוסיף גדולה? **וביאר הגר"א** דבלעם ידע שיש שמות השם שהם מדת הרחמים ויש שמות מדת הדין, ובכדי לעורר קטרוג על כלל ישראל היה צריך להשתמש בשמות של מדת הדין, וידוע שם הוי"ה מדת הרחמים ומאידך שם אלקים מדת הדין, אך בשני שמות אלו אם נחלק השמות מתהפך תכונתם אות ו' ואות ה' לבדן הרי מדת הדין, ומאידך אם נקח משם אלוקים אותיות אל"ף ולמ"ד יהיה שם מדת הרחמים, ובלעם היה בערמתו מכוון לומר בכל שם הרומז למידת הדין אך עושה עצמו כאילו רוצה לומר מדת הרחמים, והקב"ה בע"כ היה מאלצו להוציא מפיו שם של מידת הרחמים, ולכן כאשר רצה להקטין שם הויה הקב"ה שם לו רסן בפיו ולחצו לגמור השם שיהיה מדת הרחמים ולא דין, וכאשר רצה לעשות גדולה לומר שם אלוקים בשלמות הכניס לו חכה ועצר אותו באמצע כדי שיהיה מדת הרחמים עיי"ש. **ומעין דרך זה פירש הב"ח** את הפסוק דבלעם ידע שברגע של כעס כמימרא צריך למצא מילה אחת שבה יוכל לבקש בקשתו, והחליט לומר "כלם" מלשון כליה רח"ל, אולם הקב"ה היפך לשונו ואמר ותרועת "מלך" בו במקום כלם- מלך, והנה אם נתחיל הפוך מאות תשר"ק יוצא מלך, אך הרי בני"ו תמיד מתחילים מימין לשמאל א-ב-ג ויוצא כלם, וכו' אולם כיון שאומ"ה מתחילין הפוך משמאל לימין, לכן הקב"ה אילצו להפוך סדר האותיות ואמר מלך. ונמצא אם היה מתחיל מאותיות הקטנות יוצא כלם אבל אם מתחיל מהאותיות הגדולות יוצא מלך, וזוהי כוונת בלעם שאפילו שרציתי להתחיל מהאות הקטנה כדי לומר כלם והקב"ה הפך שאתחיל מהאות הגדולה ויוצא מלך. **ודבר זה מלמדנו מוסר השכל שאפילו דיבור האדם שהוא בשליטתו הבלעדי לכאורה, בכל זאת מראה לנו הקב"ה כי הכל תחת השגחתו יתברך ואפילו דיבורו. פיו הכשילו:**

וכן אנו מוצאים בפרשתנו עוד מקומות אשר דרשו ופירשו בו כיצד נכשל בפיו ואינו שולט גם על דיבורו, כתוב במדרש **אגדה (בובר) פרק פרשת בלק סימן לו** הלא שלח שלחתי אליך. לפי ששני פעמים שלח אליו, לפיכך נאמר שני פעמים, שלח שלחתי: האמנם לא אוכל כבדך. פיו הכשילו שיצא ממנו בפחי נפש שלא כבדו: **עוד פרש"י פרשת בלק (יט) גם אתם פיו**

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

הכשילו, גם אתם סופכם לילך בפחי נפשי כראשונים: **עוד כתב בעל הטורים פרשת בלק ארה לי**. פיו הכשילו שלבסוף קלל אותו (פס"ז): **וכ"כ האור החיים פרשת בלק** ובדרך רמזו פיו הכשילו במאמר **ארה לי לארר את בלק**, וכן היה שגרם לו בעצתו מיתת כזבי בתו, גם היה סבה שישוב בלק למדין ושם נפל בחרב דכתיב (לא ח) ואת מלכי מדין הרגו וגוי ואת צור וגוי, וזולת הליכת בלעם שגילה למואב כי מובטחים הם מישראל ולא יעשו להם דבר אלא באחרית הימים היה נשאר שם בלק ולא היה חוזר למדין ולא היה נהרג, הרי נתקיים שהלך לארצותו לבלק לקיים מה שנאמר (תהלים לו) חרבם תבא בלבם: **וכן מבואר במסכת גיטין דף נז ע"א על בר דרומא במעשה של תרנגול ותרנגולתא שפיו הכשילו ומת, אכשליה פומיה לבר דרומא, ואמר: הלא אתה אלהים זנחתנו ולא תצא אלהים בצבאותינו**. וכוי על לבית הכסא, אתא דרקונא שמטיה לכרכשיה ונח נפשיה. **וכן כתב ר' צדוק הכהן מלובלין - צדקת הצדיק אות קטז**.

פי האתון:

עוד מבואר במשנה מסכת אבות פרק ה משנה ו עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואלו הן פי הארץ ופי הבאר ופי האתון וכוי: **וכתב בעבודת ישראל ליקוטים לאבות פרק ה משנה ו** פי האתון. היינו לבל יתגאה האדם במעשיו ובתנועותיו באשר שהם מכח הבורא יתברך שמו, ולזה בלעם שנתגאה בפיו, וכוחו היה בפה רמז לו ה' יתברך שהוא הנותן לו כח, והיינו שהאתון פתח פיו ונצחו: **והוא מבואר יותר במדרש במדבר רבה (וילנא) פרשה פרשת בלק** ויפתח ה' את פי האתון **להודיעו שהפה והלשון ברשותו** שאם בקש לקלל פיו ברשותו, ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים רמזה לו אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי אף על פי שמדבר בלשון הקדש עובד כוכבים לשונו סרוח, לו יש חרב בידי משל לרפואה שבה לרפאות בלשונו נשוד נחש בדרך ראה אנה התחיל מבקש מקל להורגה אמרו זו אי אתה יכול ליטול היאך באת לרפאות בלשונו נשוד נחש, **כך אמרה האתון לבלעם אני אין אתה יכול להרגני אלא א"כ חרב בידך והיאך אתה רוצה לעקור אומה שלימה שתק ולא מצא תשובה התחילו תמהים שרי מואב שראו נס שלא היה כמוהו מעולם, וכן הוא מדרש תנחומא (ורשא) פרשת בלק (ט). **וכן כתב הזוהר כרך ג (במדבר) פרשת בלק [המתחיל בדף קפד עמוד ב]. והוסיף בספר ברית שלום במדבר פרשת בלק** ויבואר על פי מה דאיתא (סנהדרין סה, ב) רבא ברא גברא, (על ידי ספר יצירה שלמדו צירוף אותיות של שם, רש"י), שדריה לקמיה דרבי זירא, הוי קא משתעי בהדיא ולא הוי קא מהדר ליה, (שלא היה בו דיבור), אמר ליה מן חבריא את, הדר לעפרך. שמעינן מהא דיש ביד אדם יכולת לברוא איזה דבר שירצה על ידי צירוף השמות, אפילו אדם יכול להבראות, **אלא שאינו יכול ליתן בו הדיבור**, רק הקדוש ברוך הוא בעצמו שם פה לאלם.**

אפילו בזמן שכיהה הי"ת שומר:

ועוד נלמד מפרשת בלק שנרמז בפסוק "כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו". שעם ישראל אפילו כאשר שוכבים ואין מצידם שום עשייה הרי עדיין הם כארי או כלביא ומי יעזי להקימו בהיות והקב"ה שמור ישראל, וכן פירש באוה"ח הקדוש שהחודש יום פקדתו זכותו תגן עלינו. ובעצם כל התכניות של שני רשעים אלו נעשו בניהם בארמונות המלוכה ובסודי סודות לא לעיני בני"א וק"יו שלא מידיעת בני"א ומרע"ה, וללא שום התגוננות הן גשמית והן רוחנית מצד בני"א והקב"ה משגיח ומקלקל להם התוכניות ואפילו הדיבור שלהם מבלבל ומהפך ובלבד שלא יוכלו להזיק לכלל ישראל. **ויסוד** זה מתבאר מכל הפרשה חזור והדגש כי אין אפשרות לעשות דבר נגד רצונו יתברך כמאמר בלעם שהיה נביא אוה"ע ועליו נאמר לא קם כמשה בישראל אבל באוה"ע קם והוא בלעם, והוא אומר לא אוכל לעבור פי השם קטנה או גדולה, טובה או רעה מלבי אשר ידבר השם אותו אדבר, ואפילו יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור את פי השם אלוקי.

מהשם מענה לשון:

וכבר אמר שלמה המלך במשלי פרק טז (א) לְאָדָם מְעַרְכֵי־לֵב מְעַרְכֵי־לֶשׁוֹן: וכתבו על כך חז"ל בכמה מקומות שאפילו דיבורו של האדם תלוי בהשגחה מהשמים, **וכתב במדרש משלי (בובר) פרשה טז סימן א** לאדם מערכי לב ומהי מענה לשון. להודיעך שהכל מיד ה' לא מן האדם, לא מחשבת לב, ולא דבור לשון, שנאמר ומהי מענה לשון.

אפילו תפילתו של האדם תלוי בידי שמים:

ומבואר שאפילו בתפילתו של האדם הדבר תלוי בידי שמים, כן מבואר במסכת ברכות דף לד ע"ב משנה. המתפלל וטעה **סימן רע לו**, ואם שליח צבור הוא **סימן רע לשולחיו**, מפני ששלוחו של אדם כמותו. אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, שהיה מתפלל על החולים ואומר, זה חי וזה מת. אמרו לו מנין אתה יודע? אמר להם **אם שגורה תפילתי בפי יודע אני שהוא מקובל**, ואם לאו יודע אני שהוא מטורף. **וכ"כ האלשיך דניאל פרק ט כיצד האדם צריך להתפלל**. וז"ל יעמוד מרעיד ואימתו יבעתהו מהכין לבו ודבר דבר דבור על אפניו, גם כי יסדר סדר תפלה בתחלה, על כן את הדבר הזה יעשה, כי טרם יענה יחלה פני אל ויחנהו, יבינו מה שיאמר יורהו מה שידבר, ויתן לו מענה לשון בל ישל בלשונו לדבר דבר שלא רצונו, ובגלל הדבר הזה סדרו קדמונו ביום הזכרון בקשת אוחילה לאל, וכן אשאלה ממנו מענה לשון, והן זאת היתה עם לבב אנשי כנסת הגדולה, אשר למדונו להועיל להקדים בכל תפלה ותפלה פסוק ה' **שפתי תפתח וכו'**, לבקש מאתו ית' טרם נדבר יפתח שפתינו במענה לשון, וסדר דברים נאים ומתקבלים לפני אלוקי עוזנו עכ"ל. **וכ"כ בספורנו פרשת בלק (כח)**. ללמדנו שאפילו תפילתו של האדם צריך להתפלל שהשם שפתי תפתח שלא ישל בלשונו בכדי שתתקבל. **וכ"כ בעניין משה רבנו בתורת המנחה פרשת בשלח דרשה כג וז"ל** וזה דבר של תימה כיון שכל כך היה משה חושק ומתאוה בכניסת הארץ שאפילו אחר הגזירה לא נמנע מלבקש רחמים עליה, אם כן היאך הוציא מפיו בזאת השירה ששר לה', **"תביאמו ותטעמו"** הוציא עצמו מן הכלל ואל יפתח אדם פיו לשטן, שמה תאמר כבר נתברר לו בזה הרמז שכבר נגזרה עליו הגזירה אם כן מה היה מתחנן לבטלה? דע כי משה לא נתכוון לומר אלא תביאנו ותטענו וכך סדר וערך הדברים בלבו, וכשבא להוציא ולבטא בשפתיו **יצאו הדברים והופיעו על פיו בעל כרחו ברצון השם ית' הה"ד (משלי טז א)** לאדם מערכי לב ומהי מענה לשון,

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

האדם יערוך הדברים בלבו ויסדרם אבל כשיבא להוציאם אין בידו להוציאם אלא כרצון השם ית', והיינו דכתיב ומה' מענה לשון, שהוא ית' יודע מחשבות אדם קודם שיצאו מן הכח אל הפועל הה"ד (תהלים עז ז) עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי עכ"ל.

אברהם אמר נשתחוה ונשובה:

וכן מצינו אצל אברהם אבינו בפרשת וירא (ה) וַיֹּאמֶר אֲבְרָהָם אֶל־יְעֹזֵרָיו שְׁבוּלְכֶם פֶּה עֵסֶה־חַמּוֹר וְאֲנִי וְהַיָּעַר נִלְכָּה עַד־כָּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁנָבָה אֲלֵיכֶם: ומבואר במסכת אבות דרבי נתן נוסחא ב פרק מג. וכן הוא במסכת מועד קטן דף יח ע"א. וכ"כ בפסיקתא רבתי (איש שלום) פסקא מ - בחודש השביעי דבר אחר ונשובה אליכם לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון (משלי ט"ז א') שנתבשר שיצחק חוזר לו. וכ"כ במדרש תנחומא (בובר) פרשת וירא ונשובה אליכם (בראשית כב ה), בשרו פיו שהוא הולך וחוזר, ורוח הקודש אומר לאדם מערכי לב [ומה' מענה לשון] (משלי טז א). וכן מצינו אצל ריב"ז במסכת גיטין דף נו ע"א שביקש להציל רק את יבנה והכמיה ועל כך נאמר בגמרא, קרי עליה רב יוסף, ואתימא רבי עקיבא משיב חכמים אחרו ודעתם יסכל, איבעי למימר ליה לשבקינהו הדא זימנא.

מעשה שהיה אפילו הדיבור בהשגחה מהשמים:

וראיתי מעשה שסופר בעיתון במשפחה בתקופתנו, היה אדם עשיר שהתגורר בחו"ל וכמובן ניהל עסקים בהצלחה, אולם הגיע לכלל החלטה מתי אעשה לנפשי ועלה לארץ והחליט לסייע לכל מקרה שמזדמן לו לעזור וכך פתח גמ"ח והיה מחלק לנזקקים כמובן שהכסף הולך ואוזל כי אין הדבר עושה פירות אך התאמץ ואף גם זאת דאג לחזק בדק הבית בבתי כנסת ועל כך היה מוסר נפשו לתפור את הסידורים והחומשים בבתי כנסת והיה תורם לכל בית הכנסת שראה צורך, אולם כיון שכספו ורכושו אזל החליט להיעזר בידידיו מחו"ל ולצאת לעשות מגביות לטובת הנזקקים והיה זקוק לסכום מסויים לחגים, והנה פעם אחת דיבר עם אחד הידידים להיפגש איתו וקבע לו פגישה ואף הזמין לו חדר במלון והודיעו על כך, כאשר נסע לשם ראה שהזמין לו סויטה במלון יוקרתי והדבר כאב לו חבל על הכסף בכסף הזה יכול לעזור לכמה משפחות אך לא היית לו ברירה אלא ללכת לשם, נכנס לקבלה הזדהה ונתנו לו מפתח לחדר שהוזמן, כאשר נכנס לחדר התגלה לנגד עיניו ארנק נפוח וכאשר פתחו ראה שהוא מלא כסף רב בדק וראה שזה שייך לערבי מדובאי החליט שזו אבידת גוי ואינו חייב להחזירה ספר את הכסף וראה זה פלא שהיה שם בדיוק הסכום שהיה צריך לחגים וראה בזה אות מהשמים, ולכן הוציא את הכסף וקרע את הארנק והלך זרקו לאשפה שלא יהיה זכר לדברים, לאחר כמה זמן דפקו על הדלת והנה שוטר מלווה לערבי הגיעו לחדר ופנה אליו השטר בנימוסין האם ראה איזה ארנק והשיב שלא ראה ביקשו להיכנס לחדר לבדוק בדקו ואכן לא מצאו כלום יצאו בפחי נפש והערבי התעקש שרק בחדר זה נשכח, הוציא השוטר צו לחיפוש ושוב פנה למלון עם הצו וביקש בעדינות שהוא נאלץ לעשות חיפוש כמובן שהסכים בלית ברירה ולאחר שהוציא כל מה שבכיסיו ובבגדיו השוטר ראה שיש לו בארנקו כסף רב וקצת חשדו, אך הוא אמר לשוטר שהוא איש עסקים ויכול לראות בדרכו שלו שהוא מסתובב הרבה בעולם לרגל עסקיו, אלא שביקש ממנו האם יש עשיר מפורסם שמכירו ויכול להמליץ עליו, באותו רגע עלה במחשבתו שם של עשיר מוכר ונפלט מפיו אכן את שמו, אלא שלאחר שהשוטר הלך התעשת והכה בראשו כיצד פלט שם של אותו עשיר שהוא ממש אויבו ושונא אותו והוא מכירו שהוא מסתובב לאסוף כספים לגמ"ח ומי יודע מה יאמר עליו וכעת בודאי יתפסו אותו ומי יודע מה יהיה באחריתו, אך את הנעשה אין להשיב כי אין לו שום דרך לתקן, אלא שהתפלל לקב"ה הרי כל מה שהוא עושה למען הנזקקים ולא בשביל עצמו ושהשם יציל אותו מהצרה שנקלע אליה, כמובן שהם לקחו את מספר הטלפון של אותו עשיר ובאמת צלצלו לברר כיצד הוא מכיר את האיש הזה, והנה בהיותו והוא שונאו ויודע שהולך לאסוף כסף החליט לקלקל לו והבין שאם מצלצלים מחו"ל לברר עליו בטח רוצים לשמוע שהמצב קשה והוא צריך עזרה, ולכן החליט לומר הפוך וסיפר עליו שהוא אדם עשיר ונוסע בלי סוף לעסקים בחו"ל אפשר לראות את זה בדרכו שלו וכו', לאחר שקיבלו את הפרטים הני"ל הבינו שבאמת אין מה לחשוש בו ואדרבא התנצלו בפניו על העגמת נפש שנגרם לו בחינם. ורק לאחר מכן ראה והבין את דרכי ההשגחה שהטעו אותו מהשמים להוציא מפיו דווקא את שם שונאו שרצה לקלקל לו וזה בדיוק מה שתיקן, ואילו היה נותן שם של ידיד בודאי היה מספר שמצבו קשה והוא זקוק לעזרה והוא מסתובב בעולם לאסוף כסף והיה אחריתו מר. ללמדנו שאפילו דיבורו של האדם אין טעות או בלי כוונה או במקרה אלא הכל בהשגחה פרטית גם כאשר האדם טועה.

מוסר השכל:

הראת לדעת כי כל אדם מישראל מונהג ומושגח באופן פרטי ופרטני ואין שום בריה בעולם שיכול להזיקו או לעזורו נגד רצון השי"ת עד שאפילו דיבורו של האדם אינו שולט בו אלא כרצון השי"ת, וכאשר האדם מאמין באמונה שלימה בזה הרי בטלו כל החשבונות המפריעות לאדם בקיום התורה והמצוות, אלא יאמין ויבטח בקב"ה שכל המגיע לו יקבל ולא יועיל שום אדם בעולם לשנות את מה שנגזר עליו, ולכן תמיד יהיה בראש מעייניו לבחון את מעשיו ודיבורו האם הם רצויים לפני השי"ת או שזה נגד רצון השי"ת ועי"ז יצליח בכל דרכיו ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח אמן ואמן.

בידידות ואהבה
הצב"י מרדכי מלכא ס"ט